

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ D. Ď., S.**, so sídlom v Č. a **2/ M. T.**, bývajúcej v B., obaja zastúpení JUDr. J. H., advokátom so sídlom v B., proti žalovaným **1/ JUDr. J. B., správcovi konkurznej podstaty Ž.**, so sídlom v B., **2/ JUDr. Mgr. D. D., M.B.A., správcovi konkurznej podstaty T.**, so sídlom v B., **3/ G.**, so sídlom v B., **4/ T. T.**, bývajúcemu v B. a **5/ T. T.**, bývajúcej v B., **o určenie, že nehnuteľnosti sú v podielovom spoluvlastníctve žalobcov**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 142/1998, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2011 sp. zn. 6 Co 298/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2011 sp. zn. 6 Co 298/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 12. marca 2008 č. k. 8 C 142/1998-781 zamietol žalobu podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení, že nehnuteľnosti, pozemok parc. č. X., zastavané plochy a nádvoría o výmere X. m²; pozemok parc. č. X., zastavané plochy a nádvoría o výmere X. m², pozemok parc. č. X., zastavané plochy a nádvoría o výmere X. m² a stavba súp. č. X., postavená na parc. č. X., druh stavby X., nachádzajúce sa v katastrálnom území S., zapísané na LV č. X. (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“) sú v podielovom spoluvlastníctve žalobcov, a to v 1/2 k celku žalobcu 1/ a žalobkyne 2/. Mal za to, že žalobcovia nevysvetlili dostatočne zdôvodnenie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Zároveň mal za to, že i v prípade, že by sa vyhovel ich návrhu, stav

objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi konania by sa neodstránil, pretože na základe takéhoto rozhodnutia by nemohlo dôjsť k zápisu vlastníckeho práva žalobcov k sporným nehnuteľnostiam, prípadne k obnoveniu pôvodného zápisu vlastníka, keď od nadobudnutia vlastníctva spoločnosťou Ž. už došlo k ďalším prevodom na žalovaných 2/ až 5/, ktorí sa stali vlastníkmi sporných nehnuteľností v dobrej viere a dobromyseľne. Napriek uvedenému právnomu záveru a konštatovaniu, že sa súd následne vecou samou nezaoberal, v závere odôvodnenia uviedol, že i v prípade, že by sa vecou samou zaoberal, bol by podľa § 134 O.s.p. viazaný rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 9. decembra 2002 č.k. 81 Cb 80/1997-859 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. septembra 2003 sp. zn. 6 Obo 62/2003, právoplatným 5. januára 2004, ktorým bol zamietnutý návrh žalobcu 1/ o vylúčenie sporných nehnuteľností z konkurznej podstaty spoločnosti Ž. ako úpadcu. Sporné nehnuteľnosti tak patrili do jej konkurznej podstaty. O trovách konania okresný súd nerozhodol s tým, že o nich rozhodne samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 30. júna 2011 sp. zn. 6 Co 298/2009 na odvolanie žalobcov rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Na rozdiel od súdu prvého stupňa mal za to, že vo veci je daný naliehavý právny záujem žalobcov a základnou otázkou, ktorú bolo potrebné v prejednávanej veci vyriešiť, bola podľa jeho názoru otázka, či žalobca 1/ platne vniesol do spoločnosti Ž. ako nepeňažný vklad časť podniku Ž. v rozsahu, ktorý nadobudol zmluvou o predaji časti podniku z 30. apríla 1992 (ďalej len „nepeňažný vklad“). Podľa jeho názoru táto otázka bola právoplatne vyriešená v predchádzajúcich konaniach, z ktorého dôvodu žalobcovia nie sú podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností a ich žaloba preto nie je dôvodná. Jednak bola vyriešená rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. mája 1997 sp. zn. 2 Obo 170/1996, ktorým bolo určené vnesenie nepeňažného vkladu žalobcom 1/ v rozsahu podľa čl. IV. 5. bodu zmeny spoločenskej zmluvy do spoločnosti Ž. zmenou spoločenskej zmluvy tejto spoločnosti z 23. novembra 1992. Odvolací súd uviedol, že v odôvodnení tohto rozhodnutia súd konštatoval i rozpor rozsudku Okresného súdu Hodonín z 5. mája 1997 sp. zn. 7 C 669/1996 (ktorým bola určená neplatnosť právneho úkonu, ktorým žalobca 1/ vniesol nepeňažný vklad do spoločnosti Ž.) s verejným poriadkom Slovenskej republiky. Ďalej bola otázka platnosti vnesenia nepeňažného vkladu právoplatne vyriešená i rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 9. decembra 2002 č.k. 81 Cb 80/1997-859, ktorým bola

zamietnutá žaloba žalobcu 1/ o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty spoločnosti Ž. a toto rozhodnutie bolo potvrdené Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozsudkom z 24. septembra 2003 sp. zn. 6 Obo 62/2003. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 159 ods. 2 O.s.p. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodol, nakoľko o nich v súlade s § 224 ods. 4 O.s.p. rozhodne súd prvého stupňa.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podali dovolanie žalobcovia z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení § 237 písm. f) a d) O.s.p. a podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f) O.s.p.) videli v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, v nenariadení odvolacieho pojednávania a vyhlásení rozsudku na neverejnom pojednávaní, keď odvolací súd rozsudok vyhlásil bez upovedomenia účastníkov zákonom zodpovedajúcim spôsobom o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Dovolatelia v dovolaní vytýkali súdom i vadu konania, spočívajúcu v tom, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d) O.s.p.) rozsudkom Okresného súdu v Hodoníne z 5. mája 1997 sp. zn. 7 C 669/1996. Inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.) videli v nevyriešení predbežnej otázky neexistencie a nezákonnosti registračného konania štátnym notárstvom záznamom 28. decembra 1992 pod č. RI 587/92 i v skutočnosti, že na Okresnom súde Bratislava I prebieha pod sp. zn. 10 C 51/1999 spor, v ktorom sa rieši táto základná právna otázka nezákonného prevodu vlastníctva nehnuteľností. Túto vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci videli i v odôvodnení rozhodnutia rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. mája 1997 sp. zn. 2 Obo 170/1996, hoci ním nebolo rozhodnuté vo veci samej proti žalovanému 2/ (žalobcovi 1/ v tomto konaní), ktorý v tom čase už neexistoval, bol vymazaný z Obchodného registra vedeného Okresným súdom Bratislava I a žalobcom bol v tomto konaní vzatý návrh na začatie konania proti nemu späť, na základe čoho súd konanie proti nemu podľa § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil. Zároveň mali dovolatelia za to, že vo veci bolo rozhodnuté v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Obo 170/1996 nepríslušným súdom Slovenskej republiky. Nakoniec dovolatelia namietali i nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c) O.s.p.) nedostatkom naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) O.s.p. Žiadali Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

Žalovaní 1/, 4/ a 5/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhli Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie odmietnuť ako procesne neprípustné.

Žalovaní 2/ a 3/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 237 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 a 2 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. Podané dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v týchto ustanoveniach. Prípustnosť dovolania žalobcov preto nemožno vyvodiť z týchto ustanovení.

S prihliadnutím na námietku dovolateľov, ale tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., dovolací súd sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p.

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie

konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Dovolatelia nenamietali, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a) až c), e) a g) O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 237 písm. f) O.s.p.) tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, nenariadil odvolacie pojednávanie a vyhlásil rozsudok na pojednávaní bez oznámenia miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku zákonu zodpovedajúcim spôsobom. Dospel pritom k záveru, že konanie je takouto vadou postihnuté.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f) O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f) O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné právo, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 132 O.s.p., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa zamietol žalobu z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení podľa § 80 písm. c) O.s.p., z ktorého dôvodu sa nezaoberal vecou samou. Odvolací súd jeho rozhodnutie vo výroku ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Na rozdiel od súdu prvého stupňa mal za to, že vo veci je daný naliehavý právny záujem žalobcov (bez bližšieho zdôvodnenia) a základnou otázkou, ktorú bolo potrebné v prejednávanej veci vyriešiť, bola otázka, či žalobca 1/ platne vniesol do spoločnosti Ž. nepeňažný vklad.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal so všetkými skutočnosťami a dôkazmi. V odôvodnení svojho rozhodnutia totiž len poukázal na konštatovanie rozporu právoplatného rozsudku Okresného súdu Hodonín z 5. mája 1997 sp. zn. 7 C 669/1996 s verejným poriadkom Slovenskej republiky (bez bližšieho zdôvodnenia) súdom v jednom z právoplatných rozhodnutí, ktorými už bola podľa jeho názoru otázka platnosti vnesenia nepeňažného vkladu právoplatne vyriešená, na ktoré rozhodnutia tiež poukázal.

V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd vôbec nevyhodnotil všetky dôkazy jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti (§ 132 O.s.p.) a nevedol ako vec právne posúdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že v spise sa nachádza celý rad ďalších listinných dôkazov a nie je tak zrejmé, či, resp. ktorými z nich bolo dokazovanie vykonané a ako boli súdom vyhodnotené. Navyše v spise sa nachádzajú aj ďalšie rozhodnutia okrem tých, na ktoré odvolací súd poukázal a z odôvodnenia nie je zrejmé ako sa súd i s týmito rozhodnutiami vysporiadal, či a do akej miery sa týkajú, resp. majú vplyv na preskúmvanú vec. Okrem nedostatočného vyhodnotenia zisteného skutkového stavu z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé ani ako vec právne posudzoval. Nestačí totiž len poukázať na určité ustanovenie právneho predpisu. Pokiaľ odvolací súd mienil pri rozhodovaní

vychádzať z § 159 ods. 2 O.s.p., z odôvodnenia rozhodnutia malo byť zrejmé ako bolo rozhodnuté tým-ktorým rozhodnutím vo výroku, medzi ktorými účastníkmi a akej veci sa rozhodnutie týkalo.

Na základe vyššie uvedeného je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné, keď neobsahuje náležitosti rozsudku v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. V odôvodnení rozhodnutia sa súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. V prípade, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, nie je z neho zrejmé, z akých skutkových záverov súd vychádzal, ktoré dôkazy mal za preukázané a ktoré nie, z ktorých výpovedí svedkov vychádzal, ide o procesne nesprávne rozhodnutie. Rozsudok, ktorý nemá náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je potom nepreskúmateľný a účastníkovi je takýmto rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko nemá možnosť v dovolacom konaní náležite argumentovať.

Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a zároveň musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t. j. musí byť preskúmateľné. V prejednáwanej veci nie je možné preskúmať správnosť postupu.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Hoci judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Vo svojom dovolaní žalobcovia ďalej vytykali odvolaciemu súdu rozhodnutie bez nariadenia pojednávania a bez vyhlásenia rozsudku zákonu zodpovedajúcim spôsobom.

Z obsahu spisu nie je sporným, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a že došlo k verejnému vyhláseniu napadnutého rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2011, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa § 237 písm. f) O.s.p. i z dôvodu nenariadenia odvolacieho pojednávania. V danej veci totiž bolo povinnosťou odvolacieho súdu zopakovať, resp. doplniť dokazovanie. Jednak z dôvodu, že sa na rozdiel od súdu prvého stupňa zaoberal vecou samou a jednak i z dôvodu, že v odvolacom konaní vec hodnotil i z hľadiska dôkazu, právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Hodonín z 5. mája 1997 sp. zn. 7 C 669/1996, s ktorým sa súd prvého stupňa podľa odôvodnenia jeho rozhodnutia nezaoberal.

Dovolací súd ďalej poukazuje na ustanovenie § 156 ods. 3 O.s.p. (v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.), podľa ktorého, vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Podľa čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

Z čl. 839 spisu vyplýva, že v predmetnej veci oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bez nariadenia pojednávania dňa 30. júna 2011 o 13.00 hod., bolo vyvesené na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave dňa 23. júna 2011 a zvesené bolo 24. júna 2011.

Verejnosc' vyhlásenia rozsudku sa zabezpečuje postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p., teda oznámením miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu, a to v lehote najmenej, v zmysle najneskôr 5 dní pred jeho vyhlásením a po túto dobu musí byť oznámenie vyvesené, aby sa účastníci a verejnosc' kedykoľvek pred verejným vyhlásením rozsudku bez nariadenia pojednávania mali možnosť dozvedieť o jeho mieste a čase, a tým bola zabezpečená verejnosc' oznámenia vyhlásenia a následného samotného vyhlásenia rozsudku. Vyvesením oznámenia o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku 23. júna 2011 a jeho zvesením už 24. júna 2011 odvolací súd minimalizoval možnosť účastníkov konania a verejnosti dozvedieť sa o verejnom vyhlásení rozsudku. Tým, že odvolací súd nepostupoval v súlade s týmto ustanovením a ústavným princípom právneho štátu, odňal možnosť účastníkom konať pred súdom, zúčastniť sa vyhlásenia rozhodnutia a realizovať tým svoje procesné práva (napr. právo preveriť, či bol rozsudok v jeho veci vôbec vyhlásený a ak áno, aký rozsudok bol vyhlásený, či bol vyhlásený na oznámenom mieste a v oznámenom čase, v akom zložení a s akým odôvodnením). Ústava Slovenskej republiky zaručuje nie teoretické a iluzórne práva, ale konkrétne a účinné, preto požiadavku verejného vyhlásenia rozsudku možno považovať za splnenú len vtedy, ak má verejnosc' možnosť získať informácie o dátume a mieste vyhlásenia rozsudku tak, aby pri takomto zverejnení mohol byť prítomný ktokoľvek, kto má o to záujem, pričom vo vzťahu k účastníkom konania sa musí vychádzať z prezumpcie tohto záujmu (nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 5/02).

Dovolací súd skúmaním, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) O.s.p., zistil i ďalší dôvod tejto vady konania. Odvolací súd totiž nielenže vec inak právne posúdil, ale posúdil ju podľa ustanovenia právneho predpisu, ku ktorému sa účastníci dovtedy nevyjadrovali.

Ako už bolo vyššie uvedené, súd prvého stupňa zamietol žalobu z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení podľa § 80 písm. c) O.s.p., z ktorého dôvodu sa nezaoberal vecou samou. Hoci je vylúčené, ak súd zamietla určovaciu žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, aby sa zároveň zaoberal vecou samou, poukázal, že

i keby sa vecou zaoberal, návrh by zamietol z dôvodu viazanosti predloženými rozhodnutiami ako listinami podľa § 134 O.s.p. Odvolací súd jeho rozhodnutie vo výroku ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Na rozdiel od súdu prvého stupňa mal za to, že vo veci je daný naliehavý právny záujem žalobcov (bez bližšieho zdôvodnenia) a základnou otázkou, ktorú bolo potrebné v prejednávanej veci vyriešiť, bola otázka, či žalobca 1/ platne vniesol do spoločnosti Ž. nepeňažný vklad. Dospel pritom k záveru, že táto otázka už bola právoplatne vyriešená a svoj právny záver odôvodnil ustanovením § 159 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 213 ods. 2 O.s.p., ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Podľa uvedeného ustanovenia musia byť súčasne splnené dve podmienky, a to 1/ musí ísť o ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a 2/ toto ustanovenie musí byť pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej. Ak sú súčasne splnené obe podmienky, je odvolací súd povinný vyzvať účastníkov, aby sa k nožnej aplikácii tohto ustanovenia vyjadrili. Za danej právnej úpravy je porušenie povinnosti zo strany súdu potrebné kvalifikovať ako odňatie možnosti účastníkom konať pred súdom. Občiansky súdny poriadok totiž stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť k ich preukázaniu dôkazy. Sudcov iný právny názor, než je názor účastníkov konania môže súd účastníkom v priebehu konania oznámiť. Účelom oboznámenia účastníkov konania s tzv. predbežným právnym posúdením veci je zameranie dokazovania na sporné skutočnosti tak, aby sa vyslovený predbežný názor sudcu potvrdil alebo vyvrátil. Úmyslom zákonodarcu novelou § 213 ods. 2 O.s.p. od 15. októbra 2008, ako to vyplýva z dôvodovej správy k novele O.s.p. bolo v praxi zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Uvádza sa v nej, že účastník tak bude mať možnosť vyjadriť sa k nožnej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav. Ustanovenie posilňuje

právo na spravodlivý proces tým, že účastník bude môcť až po samotné rozhodnutie argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu. Odvolací súd je povinný v prípade, že mieni vec posúdiť podľa iného právneho ustanovenia, vyzvať účastníkov, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Výzva odvolacieho súdu je plnením osobitného druhu tzv. mandukčnej (poučovacej) povinnosti opravného súdu. Podstatou tejto povinnosti je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom, a teda zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania. Princíp tzv. „predbežného právneho posúdenia vecí“ vychádzajúci aj z § 213 ods. 2 O.s.p. súvisí so zameraním sa na dokazovanie sporných skutočností, a to tým spôsobom, aby účastníci konania dostali príležitosť predstaviť vlastné argumenty týkajúce sa právneho posúdenia vecí. Tým by sa mohol predbežný právny názor všeobecného súdu potvrdiť alebo vyvrátiť (III. ÚS 446/2010).

V preskúmvanej veci, z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa, odvolací súd založil svoje rozhodnutie „nečakane“ a nepredvídateľne na iných (nových) dôvodoch než súd prvého stupňa. Účastníkom konania tak v danej procesnej situácii odňal možnosť namietat' správnosť nového právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní.

V súlade s § 213 ods. 2 O.s.p. mal odvolací súd vyzvať účastníkov, aby sa vyjadrili k možnému použitiu iných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých mienil vec posúdiť. Zo spisu vyplýva, že odvolací súd takto nepostupoval a účastníkom nevytvoril procesnú možnosť vyjadriť sa k aplikácii ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce. Jeho procesný postup v dôsledku toho vykazuje vady konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.

Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 237 písm. f) O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

Pokiaľ žalobcovia ako dovolací dôvod uvádzali i vadu konania podľa § 237 písm. d) O.s.p. a inú vadu konania a nesprávne právne posúdenie vecí (§ 241 ods. 2 písm. b) a c) O.s.p.), dovolací súd uvádza, že napadnutý rozsudok nemohol v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov vzhľadom na zistené procesné

vady, z dôvodu ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu nie je pre toto posúdenie dostatočným podkladom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodov vyššie uvedených preto rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.) s tým, že právny názor ním vyslovený je pre súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. augusta 2013

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová